

SARUDI HÍRADÓ

XIX. ÉVFOLYAM
5. szám. 2011. Május

A SARUDI ÖNKORMÁNYZAT HAVILAPJA

A TARTALOMBÓL

Megújulás vagy népszerűség?

Az Olvasók egy megújult Híradót tartanak kezükben. Ez is része annak a folyamatnak, hogy szeretnénk, ha egy havonta megjelenő lap által minél több információt kapjanak döntéseink háttéréről... • 1. oldal

Sarudi visszapillantó

Kis figyelmetlenségből könnyen nagy baj is lehet. Erre figyelmeztet az árpilis 29.-i tüzeset. • 2. oldal

Sarudi mozaik

Valamennyi sarudi pedagógusnak és óvodapedagógusnak megtartjuk álláshelyét... 3. oldal

A Sarudi öböl hírei

Kódex szabályozza a tó életét
Elvárások a víz- és parthasználókkal szemben...

Emlékezetes vihar az öbölben

Mi lesz a következménye a globális klímaváltozásnak? • 4-5. oldal

Biztonságunk érdekében

Figyeljünk az egyedül élő idősekre! • 6. oldal

Sarudi múltidéző

Hartl Ede, az árvízi hajós

Sarudiként nyert címet • 7. oldal

Sarudi apró-cseprő

Következő számunk tartalmából • 8. oldal

Impresszum:

SARUDI HÍRADÓ

a Sarudi Önkormányzat független lapja

Felelős kiadó: dr. Petrovits János

Felelős szerkesztő: Szuromi Rita

Nyomdai előkészítés: Hidvégi Péter

Szerkesztőség: Sarud, 3386. Kossuth L. u. 93.

Tel: 36/362-001

vagy 06/30/5565-072

Lapzárta: minden hónap utolsó szerdája

Megjelenik: minden hónap első hétféjén.

Megújulás vagy népszerűség?

Az elmúlt hetekben, hónapokban jelentős változásokat tapasztalhattak a településünkön. Tisztában vagyok azzal, hogy döntéseinket gyakran kísérték kétkedések, melyek természetes velejárói a változásoknak.

A megújulás nem mindig népszerű, hiszen lehetetlenség évtizedes beidegződéseket, szokásokat megváltoztatni úgy, hogy az mindenkinek a tetszését elnyerje. Mégis szükségszerű, hiszen ahhoz, hogy a folyamatosan változó, megújuló világgal lépést tudjunk tartani, saját közösségünkben, településünkön is szükség van az átalakulásra.

Polgármesterként, a képviselőtestület tagjaival együtt az elmúlt időszakban gyakran szembesültünk azzal, hogy a falu érdeke és saját népszerűségünk gyakran külön utakon jár. Döntéseinket azonban minden esetben a falu fejlődésének érdeke vezérelte: népszerű intézkedések helyett arra törekedtünk, törekszünk, hogy Sarud a fejlődés útjára lépjen,

s következetesen lehessen majd az új alapokon építkezni. Az átalakuló világ folyamatos megújulást kíván, akár intézményrendszereink, akár a település arculatának, akár a szolgáltatások színvonalának esetében. Ahhoz, hogy egy közösség képes legyen fejlődni, nem az egyéni érdekeket és hasznokat kell szem előtt tartanunk, hanem a települését. Ez pedig olykor fájdalmas döntésekkel is jár.

Az Olvasók most egy megújult Sarudi Híradót tartanak kezükben. Ez is része ennek a folyamatnak: szeretnénk, ha havonta megjelenő lapunkon keresztül minél több információt kapnának döntéseink háttéréről, okairól, szükségességéről, miközben ismeretterjesztő és tájékoztató írások olvasásával kellemes időtöltést kívánunk Önöknek szerezni, s nem melleleg az sarudi üdülőtulajdonosokat is igyekszünk itt tartózkodásuk idejére hasznos információkkal ellátni.

Dr. Petrovits János Polgármester

Ősztől megszűnik a felső tagozat

Áprilisban a településünket érintő legfontosabb változás az általános iskola átalakítása volt. Mint ismert, az előző önkormányzat Mezőtárkány településsel kötött iskolafenntartó társulási szerződést, mely havonta 1.9 millió forinttal terhelte Sarud költségvetését. A társulás formális volt, hiszen tanáracsere vagy költség-racionalizálás ezáltal nem valósult

meg. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy az önkormányzatnál 28 millió forint kifizetetlen számla halmozódott fel.

A képviselőtestület újragondolta a Mezőtárkánnyal kötött szerződést és annak felbontása mellett döntött. Megkezdjük a tárgyalásokat Poroszló önkormányzatával, mely partner volt egy iskolatársulás kialakításában.

(Folytatás a 3. oldalon)

Falunap és majális Sarudon

Egész napos programmal ünnepeltünk május elsején Sarudon. A falunap programjait igyekeztünk úgy összeállítani, hogy minden korosztály megtalálja az őt érdeklő programot.

A rajzverseny harmadik helyezettje Török Réka lett, második helyen végzett Balázs Patricia és Búzás Mecédesz, első lett Nagy György, különdíjat vehetett át Nagy Tímea. A kerékpáros ügyességi verseny harma-

dik helyezettje Lakatos Richard, második helyen végzett Búzás Tímea, a győztes pedig Lakatos János. A traktortoló verseny harmadik helyezettje Burainé Tilcsik Judit és csapata, második lett Báder István és csapata, győzött Rédei János és csapata.

A süteménysütő verseny harmadik helyezettje a közönség szavazatai alapján Kormos Andrásné, második dr. Pertovits Gergely, a győztes Burainé Tilcsik Judit.

A főzőverseny harmadik helyezettje Pócs László és csapata, máso-

dik lett Sebestyén Zsolt és csapata, a képzeletbeli dobogó legfelső fokára Csík Miklós és csapata léphetett. A gyermekszépség verseny győztesei Török Bianka, Berki Fanni, Gál Diána és Dáné Beatrix lettek. Gratulálunk minden nyertesnek és résztvevőnek!

Dalmay Tamás

Kis figyelmetlenségből nagy baj lehet

A tiszánánai önkéntes tűzoltók vonultak a helyszínre tüzet oltani

Kis figyelmetlenségből akár könnyen nagy baj is lehet. Erre figyelmeztet az árpilis 29.-i tüzeset, amely Sarudon a Jókai és Arany János utcák közt, egy beépítetlen telken tombolt.

Egy látszólag ártalmatlannak ígérkező bozót és fűégetés során szabadultak el a lángok, melyeket a helyiek már megfékezni nem tudtak. A tiszánánai önkéntes tűzoltóknak kellett közbeavatkozniuk, hogy a lakó-

ingatlanok felé ne terjednek át a lángok. A lánglovagok pillanatok alatt megfékeztek a tüzet, így sem anyagi kár, sem személyi sérülés nem történt.

A tavalyi csapadékos tavasszal ellentétben az idén szárazság jellemzi időjárásunkat. A tűzgyújtás ezért különösen veszélyes, főként szeles időben. Biztonságunk érdekében fokozott óvatosságot és körültekintést kérünk a lakosságtól!

◆ *A tiszánánai önkéntesek oltották el a hirtelen lobbant tüzet*

Ősztől megszűnik a felső tagozat

(Folytatás az 1. oldalról)

A tárgyalások eredményeként ősz-től megszűnik helyben a felső tagozat, a gyermekeket iskolabusz szállítja majd Poroszlóra úgy, hogy útközben csatlakoznak hozzánk az újlőrincfalvi diákok is.

A gyermekek szállítását az önkormányzat kísérővel ellátott iskolabuszsal oldja meg. Ez a változás semmilyen anyagi plusz terhet nem ró a szülőre, hiszen az iskolabusz üzemeltetéséről az önkormányzat gondoskodik, sőt valamennyi felső tagozatos gyermeknek bérletet vásárol a helyközi járatra is annak érdekében, ha az iskolába jutása vagy hazaérkezése az iskolabuszsal valamilyen oknál fogva akadályba ütközik, akkor a helyközi járat használata rendelkezésére álljon.

A változás 39 felső tagozatos gyermeket érint. Mivel a társulási szerződést nem csak az iskola, hanem az

óvoda fenntartására is megkötöttük, így az intézményekben át kell gondolni a fenntartható működést. Minden sarudi pedagógusnak és óvodapedagógusnak megtartjuk álláshelyét, az életvitelszerűen itt élőknek továbbra is biztosan lesz munkahelyük!

Ezzel együtt pályázunk az iskola felújítására, korszerűsítésére, mely az épület működtetésének rezsijét is jelentősen csökkentené. A pályázatban megfogalmazódott célok szerint kettéválik az iskola és a Művelődési ház épülete, utóbbi valóban közösségi célokat szolgál majd önálló járással és önálló intézményként. Az iskola szigetelésével, nyílászáróinak cseréjével és fűtőkorszerűsítésével pedig csökkenthető lesz majd annak működtetése. Amennyiben pályáztunk mintaprojekt besorolást kap, úgy a Művelődési ház tetején egy zöldteraszt alakítunk ki. A két épületet érintő változásra 35-50 millió forint közti terv készül. ♦

Új szabályok

a fűnyírás rendjéről

Az ősszel megalakult, száz százalékos önkormányzati tulajdonban lévő SAR-KER MEGA Kft.-nél mostantól van lehetőség arra, hogy az üdülőtulajdonosok és a lakosok fűnyírást rendeljenek, amennyiben ezt a munkát saját maguk nem tudják elvégezni, vagy nem áll módjukban elvégezni.

Az előzetes telefonos vagy személyes egyeztetés követően a Kft. gondoskodik a munka elvégzéséről. Az önkormányzat törekvései arra irányulnak, hogy Sarud ismét csendes, kellemes üdülőfalv legyen, ezért kérünk mindenkit, hogy a kora reggeli órákban és vasárnap mellőzzék a fűnyírást, hogy a pihenők nyugalmát ne zavarják!

Az idei évtől kezdődően vasárnap az önkormányzati tulajdonú Kft. sem vállal fűnyírást! ♦

Házhoz is szállítják az élelmet

Tavaly november 4-én született Sarud község Önkormányzat képviselő-testületének határozatával az önkormányzati tulajdonú Sar-Ker Mega Kft. A Sar-Ker Mega Kft. tevékenységi körébe tartozik az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása, többek között az önkormányzati konyha üzemeltetése.

- Ennek megfelelően új szervezeti felépítésben, de a régi tartalommal és a régi személyzettel üzemel a konyha tavaly nov. 23.-a óta. Alaptevékenységén (iskolás, óvodás gyermekek, idősek ellátása) túl fontosnak tartjuk mind a lakosság, mind az ide érkező vendégek meleg étellel történő ellátását - jelezte Soltész András ügyvezető.

A képviselő testület 11/2010.(XI. 29. sz.) sz. rendelete alapján a következő fizetendő térítési díjakat alkalmazzuk:

- Ebéd lakosság részére: 575 Ft.
- Üdülővendégeinket a következők szerint tudjuk ellátni:
- reggeli: 470 Ft, - ebéd: 720 Ft
- vacsora: 580 Ft. (ÁFÁ-s árak)
- Igény szerint vállaljuk az étel kiszállítását, engedéllyel rendelkező gépkocsival.
- Költsége: 30 adagig Áfával 50 forint, adagonként, 30 adag fölött 1.250 forint alkalmanként.
- Fenti szolgáltatások megrendelhetők: Sar-Ker Mega Kft. Sarud, Kossuth u. 62. mail.: sarkermega@gmail.com
- Tel.: 06/36/552- 020
- Soltész András ü.v.: 06/20/337-80-82
- Konyha Sarud, Munkácsy u. 2/2, elelmezvez@sarudamk.hu,
- Tel.: 06/21/333-26-73
- Heinrichné Juhász Ibolya élelm. vezető: 06/20/332-09-87, 06/70/943-05-75

7.5 milliós támogatást nyert a rendezvénytér

A közelmúltban 7.5 millió forintot nyert településünk egy rendezvénytér kialakítására, melynek helye a SAR-KER Kft. udvara lesz.

A félreértések miatt felhívjuk arra a figyelmet, hogy ez nem azonos a piaccal, amely marad megszo-kott helyén, de külsőleg rövidesen megújul. A rendezvénytér egy olyan szolgáltató-udvar, amely a kereskedelmi tevékenység mellett rendezvények lebonyolítására is alkalmas.

Önkormányzatunk további pályázatok benyújtásán dolgozik, melynek részleteiről a következő - 2011 júniusában megjelenő - Sarudi Híradóban szólunk. ♦

Kódex szabályozza a tó életét

Elvárások a víz- és parthasználókkal szemben

A kezdődő idegenforgalmi szezontól a Tisza-tónál pihenők part- és vízhasználatát a Tisza-tó házirendje szabályozza. Nézzük röviden, mit tartalmaz a „házirend”!

• A Tisza-tónak, mint vízbázisnak a szerepe egyre jelentősebbé válik az időjárási szélsőségek gyakoriságának a növekedése miatt.

• A tó területének jelentős része természeti védelem alatt áll. Az UNESCO Világörökség Listáján, a Natura 2000 hálózatában is szerepel.

• A Tisza-tavat működtetni kell, ezért az üzemeltetési tevékenységek elsőbbséget élveznek. Az árvíz gyakori jelenség. Az árvíz elleni védekezés minden egyéb tevékenységet megelőz.

• Az Abádszalóki-öböl az üdülés, a horgászat és a vízi szórakozások, a Sarudi-, a Poroszlói- és a Tiszafüredi-medence a horgászat, a csendes vízi turizmus, az ökoturizmus és természetvédelem, míg a Tiszavalki-medence a természetvédelem érdekeit kell, hogy szolgálja.

• Horgászni a megfelelő szabályok betartásával a tó egész területén lehet.

• A tó jövőjének a záloga a víz tisztaságának a megőrzése. Ennek megfelelően kell viselkedni: Ne vigyél el mást, mint emlékeidet és ne hagyj magad után mást, csak lábnyomaidat! A védett növények, állatok károsítása büntetést vonhat maga után.

• A védelem alatt álló területeken időbeni és térbeni korlátozások lehetnek érvényben, amelyekről tájékozódni szükséges.

• A tóparton keletkezett hulladékot mindenkinek magával kell vinni, ha erre nincs lehetőség, az ott található zsákokat kell használni, és a zsákokat a gátkorona szélére kell helyezni.

• A Tisza-tó műszaki létesítményeinek a megóvása mindenki számára kötelező. A partvédelmi művek megbontása, a fa kivágás és a nádsáv rongálása tilos.

• A Vízlépcső közvetlen környezete veszélyes, azokat a vízben 300 méteren belülre megközelíteni tilos!

• A gáton vezető út első sorban a tó működtetésével kapcsolatos feladatok ellátására szolgál és nyílt kerékpárút. Parkolásra csak a gátkorona víz felőli oldala vehető igénybe.

• Gépjárművel közlekedni csak az üzemeltető engedélyével lehet. A szembejövő kerékpárost félreállással, lehúzóással kell elengedni. Árvíz idején a gát a védekezők! A gáton, a parton vagy a vízben való közlekedés so-

rán a gyengébbnek legyen mindig előnye!

• Csak az üljön csónakba, kajakba, kenuba, aki elsajátította annak használatát, úszni tud és ismeri a vizet.

• A Tisza-tó partjain fürdésre a kijelölt szabadvízi- vagy kiépített strandok szolgálnak. Ki nem jelölt helyeken fürödni nem ajánlott. A parttól mért 500 méteren túli vízfelületeken és a belső, közlekedésre igénybe vett vízfolyásokban pedig tilos! Gyermekek csak mentőmellénnyel fürödjön.

• A Tisza-tó jegére menni, ott tartózkodni csak akkor szabad, ha a jég kellő szilárdságú, nem olvad, nem mozog. A jégen egyedül járni veszélyes!

• Sátorozni az arra kijelölt területeken ajánlott. A strandok és kikötők területén az üzemeltető dönthet a kempingezés feltételeiről. A vadkempingezés tilos.

• Vízi járművet, csónakot csak a Nemzeti Közlekedési Hatóság által engedélyezett kikötőben lehet elhelyezni.

Ezen szabályok betartása mellett valamennyien jól érezhetjük magunkat a vadvízi országban! ♦

Utánpótlás nevelés a vízben

Kampány indul a gyermekhorgászokért

Az idei évben egy újszerű kampány indul a Tisza-tavon: a Tisza-tavi Sporthorgász Kft. szeretné a gyerekeket is horgászatra, a természet tisztelére csábítani. Ezáltal felnevelhet egy új horgász generáció. Ráadásul a tavalyi kedvező halzaporulat kisméretű halakból már az idén is gazdag fogási lehetőséggel szolgál.

A kampány eszköze a gyerekeknek szóló Tisza-tavi horgászkalauz, mely a halakat, a vízi életet, horgászati alapismereteket és a Tisza-tavat is bemutatja. A kiadvány gyerekeknek szóló, rajzos formában készült el. Ezzel nem csak egy békés és kellemes időtöltést biztosítanak a legfiatalabbaknak, hanem számos ismerettel gazdagítják tudásukat. ♦

Emlékezetes vihar az öbölben

Mi lesz a következménye a globális klímaváltozásnak?

Tavaly augusztusban emlékezetes pusztítást végzett Sarudon egy tornádó. Habár a globális klímaváltozásról sokat beszélünk, mégis egészen más az, amikor saját lakókörnyezetünkben tapasztaljuk meg az időjárási szélsőségeket.

De mi is a tornádó? A tornádó pusztító erejű forgószélben megnyilvánuló meteorológiai jelenség. Jellemzője, hogy a hevesen örvénylő légoszlop a viharfelhőből indul ki, és a földfelszínnel érintkezik. A földet el nem érő felhőtölcsért tubának hívják. A szó eredete vitatott: egyesek szerint a spanyol tronada (menny)dörgés szóból ered.

Egy tornádó átlagosan 2-3 percig létezik. Ez idő alatt futja be a több fázisból álló életútját. A tornádók kialakulásának első fázisa az örvénylő fázis, amikor megszületik a felfelé

mozgó levegőből. Ekkor jön létre a jellemző tölcserforma is. A következő fázisban az örvény eléri a földet. Ezután következik a legpusztítóbb időszak. A törmelék, amelyet a földről szívott fel a vákuum, sötétre színezi a tölcser alsó részét. Az öszszeesés fázisában a tornádó gyorsan gyengül és kerülete is egyre kisebb lesz. Végül a hanyatló szakaszban gyengül, majd eltűnik. A szélesebbség a legvadabb tornádókban túl lépheti az 500 km/órát. A tornádók átlagos szélessége 400-500 méter. Általában 6-8 kilométeren át érintkeznek a felszínnel.

Jellegetesen azt tartják, hogy a tornádó felemeli a tárgyakat. Ez azonban téves, mivel a tornádó körüli légnyomás nyomja be a tárgyakat a forgószél közepe felé. A tornádó közepén alacsony légnyomás alakul

ki és a földi légnyomás ezt próbálja kiegyenlíteni. Hasonló elven működik, mint a porszívó: nyomáskülönbség keletkezik a motortérben és a külső légnyomáskülönbség tolja be a port a gépbe. ♦

Időjárási különlegességek Sarudon:

Abszolút értékben:

Max. hőmérséklet: 40 °C (2007)

Min. hőmérséklet: -23 °C (2007)

Max. szélőkés: 95 km/h (2003)

Max. csapadék/nap: 115mm (1912)

Májusi szélsőségek:

Max. hőmérséklet: 35 °C (2007)

Min. hőmérséklet: -2 °C (2007)

Max. szélőkés: 65 km/h (2007)

Max. csapadék/nap: 59mm (1980)

Közérdekű telefonszámok nyaralóknak

Köti-kövizig Kiskörei

Szakaszmérnökség: 36/358-011

Hortobágyi Nemzeti Park

Igazgatóság: 52/529-920

Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács: 36/558-063

Tisza-tavi Sporthorgász Kft.

halőreinek bejelentő telefonja

0-24 óráig: 70/3161-979

Tiszai Vízügyi Rendészeti Rendőrkapitányság: 30/663-9577

*

Tourinform Abádszalók: 5241

Abádszalók, Deák F. u. 1/17.

59/535-357

Tourinform Kisköre: 3384 Kisköre, Kossuth u. 8. 36/358-023

Tourinform Poroszló: 3388 Poroszló, Fő u. 5. 36/553-095

Tourinform Tiszafüred: 5350 Tiszafüred, Fürdő u. 21. 59/511-123

Tesztüzemben a viharjelző-rendszer

Az idén nyáron már a Tisza-tavon pihenőket is segíti a viharjelző-rendszer. Igaz, egyelőre csak két helyen, a poroszlói medencében és az abádszalóki öbölben működik a viharjelzés.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat Miskolci és Debreceni Regionális Központjai június 1-jétől augusztus 31-ig reggel 8 óra és este 8 óra között tesztüzemben működtetik a Tisza-tavi viharjelzést.

A vízben tartózkodók a Rádiós Segélyhívó Infokommunikációs Országos Egyesület által üzemeltetett BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság fényjelző rendszere

segítségével szerezhetnek majd tudomást a viharjelzési fokozatról.

A viharjelzések fokozatai meg egyeznek a Balatonon és Velencei-tavon alkalmazott jelzésekkel, vagyis I. fokú viharjelzés – azaz percnként 45 sárga fényű fényfelvillanás – esetén a várható maximális szélőkésések 40-60 km/óra sebességet érhetnek el.

A II. fokú viharjelzés – azaz percnként 90 sárga fényű fényfelvillanás – esetén a maximális szélőkésések sebessége meghaladhatja a 60 km/órát.

Pályázati források igénybevételel tervezik a rendszer továbbfejlesztését. ♦

Figyeljünk az egyedül élő idősekre!

Az áldozattá válást segíti még a romló egészségi állapot

Az elmúlt évek statisztikai adatai alapján megállapítható, hogy a rablások, valamint az erőszakos bűncselekmények száma növekedésnek indult. Egyre többször tapasztaljuk, hogy ezen bűncselekmények áldozatai a védtelen, idős emberek.

Az időskorúak sérelmére jellemzően személy és vagyon elleni (lopás, betöréses lopás, csalás) bűncselekményeket követnek el. Ennek oka, hogy az elkövetők számára a könnyű pénz-szerzés lehetőségét jelentik.

Napjaink bűnelkövetésének egyik legdrasztikusabb formája, amikor idős, mozgásában korlátozott emberekre éjszaka törik rá lakásuk ajtaját, majd súlyosan bántalmazzák, vallatják őket, miközben átkutatva helységeiket eltulajdonítják egy élet munkájával megszerzett értékeiket. Sok esetben csak másnap találunk rá hozzátartozóik a megkötözött, bántalmazott, gyakran életveszélyes sérüléseket elszenvedett áldozatokra.

Jellemzően a házaikban meg-támadott idősök a cselekményt megelőzően valamilyen módon kapcsolatba kerültek az elkövetői kör egyes tagjaival. Az elkövetők, mint utazó bűnözők „házalás” során fordultak meg a későbbi sértettek lakókörnyezetében. Fel-térképezik az idősök helyzetét, később vagy rablási szándékkal térnek vissza, vagy más elkövetők számára válnak tippadóvá. Az elkövetők másik típusa valamilyen alkalmi munka végzését vállalva, vagy mint befogadásra, felkarolásra váró idegen jelenik meg a kiszemelt áldozat otthonában, aki egy bizonyos idő elteltével - kiismerve a házigazda szokásait - bántalmazás útján szerzi meg annak értékeit.

Az áldozattá válást segíti még a romló egészségi állapot, melynek következtében kevésbé tudnak ellenállni a fizikai behatásnak, a fenyegetésnek, bántalmazásnak. Az elszigeteltség, a fokozott hiszékenységek, a veszélyek fel nem ismerése ugyancsak hozzájárul ahhoz, hogy idős emberek túlzott közelségbe engedjenek magukhoz idegeneket. A vagyonvédelem elhanyagolása, a korszerűtlen nyílászárók és záruk, szintén növeli kiszolgáltatottságukat,

nem is beszélve arról, hogy jelentős készpénzt tartanak lakásukban.

Hozzájárulhatunk az idősök biztonságához azzal, ha figyelünk rájuk és a környezetükben megforduló emberekre!

A rendőrség elérhetősége:

Szabó József körzeti megbízott: 06/20/776-8178. Sarud, Kossuth út 95/b.

Füzesabonyi Rendőrkapitányság: Tel.: 06/36/341-944. ◆

Beszámolt az abonyi kapitányság

Alacsony volt a felderítettség, tartózkodott a testület

Tavaly Sarud területén 80 bejelentett bűncselekményhez hívtak rendőrt. Ez a szám 2009-hez képest emelkedést mutat, hiszen akkor 68 bűncselekményt jelezte a rendőrségnek. A felderítettség mutatója nagyon alacsony volt, a bejelentett bűncselekményeknek mindössze a 21.1 százalékát követte sikeres felderítés. Személy elleni bűncselekmények-

menekülési útvonalat kínál az elkövetőknek. Ezért bűnmegelőzési szempontból nagyon fontos lenne, hogy figyeljünk az átmenő forgalomra, az idegen járművek mozgására. Jellemző még az is, hogy az üdülőtulajdonosok őrizetlenül hagyják értékeiket, nyitva felejtik gépjárműveiket, ezzel szinte kínálják az otthagyt értékeket a tolvajoknak.

Elkövetési és felderítettség mutatók

Év	2006	2007	2008	2009	2010
Elkövetések	57	63	101	68	80
Sarudon:					
Felderítettség %-ban:	13.9	19	22.9	23.1	21.1

nyek esetében hetvennéyszer kellett a rendőröknek intézkedni. Utóbbi kategóriában kimagasló volt a lopás (48 eset) és a betöréses lopás (19 eset). Sikkasztás és csalás esetében egyszer-ször kellett a hatóságoknak intézkedni. Kimagaslóan nagy volt a besurranásos lopások száma (22 bejelentés).

Sarud jellemzője, hogy több mű- és földúton is megközelíthető, ami

A településen tapasztalható romló közbiztonsági helyzet, az alacsony felderítettség mutatók, valamint a hatékony, eredményeket biztosító bűnmegelőzési koncepció hiánya miatt a képviselő-testület tagjai a Füzesabonyi Rendőrkapitányság éves beszámolójának elfogadásakor egyhangúan tartózkodtak, vagyis a tartózkodással a beszámolót nem fogadták el. ◆

Hartl Ede, az árvízi hajós

Sarudi bérlőként nyerte el a nemesi adománylevelet

Tavaly novemberben a sarudi római katolikus templom falán avattuk fel nyárádi Hartl Ede emléktábláját. De ki is volt a Tisza elfeledett árvízi hajója?

A Hartlok a németországi Báden tartománybeli Donau-Eschingenből származnak. Harte Mihály az 1780-as években a napóleoni háborúk miatt volt kénytelen hazájából elmene-külni. Nevét ekkor magyarosította Harte-ről Hartl-ra. A család egyébként katolikus vallású és polgári jogállású volt, megélhetésüket egy kékfestő üzem biztosította. A család anyagi helyzete alapján már a XIX. század elején is a vagyonos polgári osztályhoz tartozott.

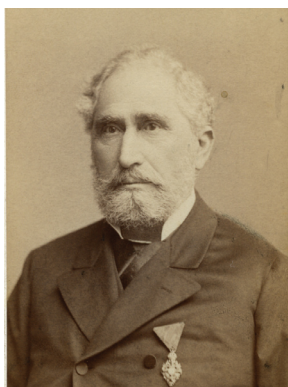
Hartl Eduárd 1822. augusztus 17-én született Temesváron. Ács-mesterséget tanult, majd Zürichben építőmestéri képesítést szerzett. Örökösödési ügyeinek rendezése végett utazott haza szülővárosába, ahol megismerkedett Poldrugách Aloiziával. 1847. március 17-én kötöttek házasságot.

Eduárd fiatal házas korában nagy építési vállalkozásokban vett részt, többek között a Pest–Bázisvasútvonal Temesvár–Magyarfehértemplom közötti szakaszát építette ki. Vállalkozásával tekintélyes vagyont szerzett. A vasútépítési költségek leszámolásakor Bécsben ismerkedett meg Hám János szatmári püspökkel, aki-

től 1859-ben bérbbe vette a szatmári püspökség tiszánánai uradalmát.

A Hartl család 1863-ban költözött Pusztahídvégre. Hartlék tíz évet töltöttek az uradalomban, mivel a család 1873-ban Egerbe költözött. Eduárd ezután Pusztahídvég helyett Tiszánánáról intézte az uradalom gazdasági ügyeit. Az 1876-os esztendőben már nem éltek életvitelszerűen a szatmári uradalomban, a családfő mégis a jó gazda gondosságával tartotta a szemét az uradalom értékein. Szükség is volt erre, mivel 1876. március 24.-én a Tisza átszakította a taskonyi gátat és hét falut döntött romba, többek közt Sarudot is. Eduárd a megáradt folyó vizét a gátak átvágásával saját földjeire irányította, ahol nem voltak települések. Segítette a családok ki-telepedését, élelemhez, ruhához, fedélhez juttatta őket, majd saját költségén részt vállalt az elpusztult falvak újjáépítésében.

A veszély elmúltával az uradalom területén saját költségén védőtöltést és csatornát épített. 1878. április 29-én Bécsben a Ferenc József Rend Lovagkeresztjével tüntették ki, 1880. november 18-án pedig nemesi oklevelet és a „Nyárádi” előnév viselésére kapott jogot. A nemesi rangot szerzett Hartl Ede 1895. április 20.-án hunyt el Egerben. ♦

Hartl Ede időskori portréja

Május: jeles napok eseménynaptára

Az első hónap, amikor a néphit szerint már lehet kőre ülni...

Május az év ötödik hónapja a Ger-gely-naptárban. Nevét egy római istennőről, Maiaról kapta, ő volt a termékenység istennője a római mitológiában. Ez a hónap is bővel-kedik évfordulókban és jeles esemé-nyekben.

Május 12-13-14 vagyis Pongrác, Szervác és Bonifác ünnepe az öke-resztény vértanúk napja. Időjárási megfigyelések kötődnek ezekhez a napokhoz. Az egyébként meleg májusi időjárás általában hirtelen hűvösre fordul ilyenkor, nem ritkák az éjszakai fagyok sem. A kényes egynyári zöldségeket, uborkát, para-dicsomot csak a fagyosszentek után ültették el.

Május 16. Nepomuki Szent János napja. A cseh vértanú szobrait általában víz közelében állítják fel. A hajósok, vízimolnárok, hídvámo-sok, derelyések védőszentje. Tér-ségünkben különös tisztelet övezte Nepomuki Szent Jánost, akit hall-gatásáért is becsültek.

Május 25. Orbán napja. Orbán a szőlősgazdák, kádárok, kocsmá-rosok védőszentje. Ezen a napon a szőlőtermő vidékeken szent misét tartottak tiszteletére.

A május egyébként az első olyan hónap, amikor a népi mondás szerint „már lehet kőre ülni.” Ugyanis ezt „r” betűs hónapban nem tanácsos, mert könnyen felfázhat az ember. ♦

Emlékszoba és könyvbemutató

Május 10-én, 16 órakor Újlőrincfalván avatják fel Hartl Ede emlékszobáját, majd 17 órakor bemutatják a település monográfiáját Egy falu az ártéren Tiszahalász-Újlőrincfalva története címmel. A rendezvényre tisztelettel várják a sarudi lakosokat is!

Következő számunk tartalmából

Tudja-e Ön azt, hogy a szakrális népi emlékek (út menti keresztek, szenteket ábrázoló szobrok, szoborcsoportok) állítását sosem az egyház kezdeményezte, hanem azokat minden esetben magánszemélyek, közösségek akarata hozta létre?

Sarudon nagy számban található út menti feszületek, szobrok. Ezen vallásos emlékek állításának a gyakorlatla a XVIII. századtól terjedt el. Egy-egy társa-

dalmi válság, világháború, vagy természeti katasztrófa után mindig megszorodott azon személyek vagy csoportok száma, akik szakrális emlékek állításával mondtak köszönetet a baj elmúlásáért, személyes sorsuk jobbra fordulásáért, vagy épp szeretteik hazatértéért.

A következő Sarudi Híradó Múltidéző rovatában részletesen foglalkozunk a szakrális helyek történetével. ♦

Négy óra a vízen

Kedvező ÁRamlatok a Tisza-tónál szlogennel új turisztikai programcsomag jelent meg: négy éjszakai tartózkodásra szól, amely tartalmaz egy 4 órás csónakos kirándulást, valamint egy 5 órára szóló kerékpár-bérlési lehetőséget.

A kedvezményesen igénybe vehető őszi programcsomagot a vendégek egy „Őszi feltöltő kupon” megvásárlásával vehetik igénybe. A programhoz a sarudi Tündérrózsa Hajó kikötő is csatlakozott. ♦

A gáthasználati engedélyekről

Ettől az évtől változott a Tisza-tavi gátak használati engedélye. Csak érvényes kék és sárga engedéllyel lehet megközelíteni a strandokat és csónakkikötőket. A Tisza-tó teljes területén a kék engedély érvényes. Sárga engedély a folyó jobb partján kötelező. A sárga engedély nem érvényes a tavat körülvevő töltésre, viszont a kiskörei üzemi hídra igen.

Sarudon gáthasználati engedély váltható a 3-as gátórházban (9-15 óra közt), illetve horgászengedély és gáthasználati engedély is beszerezhető Dalnay Tamásnál (Real ABC) és Emödi Imrénél (Kossuth út 232). ♦

Májusi évfordulók

Május 1: A munka ünnepe

Május első hétfője: Anyák napja

Május 8: A Nemzetközi Vöröskereszt napja (E napon született az alapító Henry Dunant)

Május 10: Madarak és fák napja

Május 17: A távközlés világnapja

Május 18: Az internet világnapja

Május 19: A tájékoztatás világnapja

Május 20: A keresztény egyház megalakulásának napja

Május 25: Afrika napja (Afrikára való figyelés, élővilág, sivatag, éhezés, szegénység elleni küzdelem)

Május utolsó hétfője: Nemzetközi gyermeknap ♦

Sarudi májusi programajánló:

Május 14. Szezonnyitó bál - Turistaszálló

Fogadóórák:

Dr. Petrovits János polgármester: szerda 8-12 közt

Közérdekű telefonszámok:

Mentők: 104

Tűzoltók: 105

Rendőrség: 107

Orvosi ügyelet

Hétfőn, este 6 és reggel 6 közt:

Poroszló: 36/553-036

A hónap receptje:

Alföldi batyu négy személyre:

- 4 sertéshússzelet
- só, • bors
- gyulai kolbász, • csemegeuborka
- zsír, a sütéshez, • 3 főtt tojás

A hússzeleteket kiklopfoljuk, majd sót, borsot szórunk rájuk. Ezután a felkarikázott kolbászt, tojást és uborkát a hússzeletek közepére tesszük. Az egészet behajtjuk, hogy batyu formája legyen, majd a tetejét összetűzzük egy fogpiszkálóval vagy hústűvel. Végül forró zsírban gyorsan kisütjük, és már kínálhatjuk is. ♦

Születések, halálozások márciusban, áprilisban:

Házasságkötés: nem volt

Születés:

Illés Antónia 2011. 04. 01. (Illés Sándor, Pusoma Anna)

Mezei László 2011. 04. 28. (Mezei László, Takács Katalin)

Halálozás:

Csörgő Gáborné/Szarvas Emerencia sz.: Sarud 1923. 07. 21. mh: 2011.03.16.

Varga Józsefné/Veres Anna sz.: Kömlő, 1933. 12. 01. mh: 2011. 03.21.

Andó Pálné/Novák Pirokska sz.: Sarud, 1937.09.18. mh: 2011. 03.26.

Besenyey János József sz.: Sarud, 1939.04.01. mh: 2011. 03.28.

Csörgő Árpád sz.: Sarud 1923.11. 13. mh: 2011. 03. 29.

Jerkus Sándorné/Tóth Mária sz.: Dég 1938. 06. 22. mh: 2011. 04. 20.